

Lektionsplanering

Årskurs: 7-9

Ämne: Svenska

Tema: Poesi – Edith Södergran, "Stjärnorna" (1916)

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
- Läsning och tolkning av olika typer av texter, bland annat lyrik, och att analysera innehåll och form.	- Eleven för enkla resonemang om innehållet i olika texter.
- Skapande av egna texter där stil och språkbruk anpassas till olika syften och mottagare.	- Eleven skriver olika slags texter med viss språklig variation, i huvudsak fungerande struktur och innehåll samt viss anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang.
- Reflektioner kring språkliga uttryck och litterära verk.	- Eleven för enkla resonemang om några aspekter av språk och språkbruk i Sverige och Norden.
- Presentation och muntlig framställning av egen tolkning av litterära verk.	- Eleven förbereder och genomför muntliga framställningar med i huvudsak fungerande struktur och innehåll och viss anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.
- Läsförståelse av både skönlitteratur och sakprosatexter.	- Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med flyt och visar grundläggande läsförståelse.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 7-9]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till Edith Södergran och modernistisk poesi (10 min)

- Förklara Edith Södergrans bakgrund och hennes roll inom den modernistiska litteraturen.
- Presentera "Stjärnorna" och dess centrala teman, som ensamhet, längtan och kosmisk reflektion.
- Diskutera kortfattat modernismens kännetecken i poesi: subjektivitet, nya uttryckssätt och starka känslor.
- Ställ frågor till eleverna om vad de tror att dikten kan handla om baserat på dess titel.

2. Läsning av dikten och första intryck (10 min)

- Läs upp dikten högt för klassen, uppmana eleverna att följa med i texten.
- Be eleverna reflektera enskilt över första intryck: Vilka känslor väcker dikten?
- Låt eleverna skriva ner sina tankar i sina skrivhäften.
- Diskutera spontant vad eleverna tycker om stilen och bildspråket i dikten.

3. Diktanalys i grupp (15 min)

- Dela in eleverna i små grupper och ge dem specifika delar av dikten att analysera.
- Ge varje grupp frågor att fundera på: Vilka symboler förekommer? Vad kan stjärnorna representera? Vilken känsla förmedlar dikten?
- Låt grupperna diskutera och skriva ner sina tankar.
- Sammanfatta gruppens analys och låt varje grupp presentera sin tolkning för klassen.

4. Tolkning och reflektion (15 min)

- Be eleverna att fundera på vad dikten säger om människans plats i universum och existentiell ensamhet.
- Diskutera hur dikten förhåller sig till både individuell och universell erfarenhet.
- Ge eleverna tid att skriva en kort tolkning av dikten.
- Avsluta med en gemensam diskussion där eleverna får dela sina tolkningar.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Edith Södergran och hennes författarskap:** Södergran var en viktig figur inom den svenska modernismen, känd för sina intensiva, visionära dikter. Hennes verk reflekterar ofta om existens, ensamhet och längtan efter något större.
- **Modernistisk poesi:** Modernismen bryter med tidigare traditioner och introducerar nya stilistiska uttryck. Dikterna präglas av starka känslomässiga uttryck, personliga reflektioner och nya former av symbolik.
- **Symbolism i "Stjärnorna":** Södergran använder stjärnorna som en central symbol. Stjärnorna kan representera både den oåtkomliga

världen och det inre livet, där individens tankar och känslor reflekteras.

- **Tolkning av diktens bildspråk:** Bildspråket i dikten skapar ett rum för reflektion och känslor. Eleverna ska kunna identifiera och analysera olika bilder och symboler.
- **Existentiell tematik i Södergrans poesi:** Dikterna handlar ofta om mänskliga frågor som ensamhet, längtan och sökandet efter mening i en större kosmisk ordning. Denna tematik ska diskuteras i relation till både dikten och elevernas egna erfarenheter.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Symbolism	Användning av symboler för att representera idéer eller begrepp. I poesi används symboler för att uttrycka djupare betydelser.	Härstammar från det grekiska ordet <i>symbolleîn</i> , vilket betyder att "sätta ihop" eller "kombinera".
Modernism	En litterär och konstnärlig rörelse som bröt med traditionella former och uttryck, särskilt under 1900-talet.	Från latin <i>modernus</i> , vilket betyder "nutida" eller "nuvarande".
Existentiell	Relaterat till existens och människans förhållande till livet, döden och mening.	Kommer från latinets <i>existentia</i> , som betyder "existerande" eller "liv".
Längtan	En stark önskan eller begär efter något som är utom räckhåll.	Härstammar från fornsvenska <i>längta</i> , som betyder att sakna eller att vara fäst vid något.

Diskussionsfrågor

- A. Vad tror du att Södergran vill uttrycka med sina bilder av stjärnor i dikten? Hur kan stjärnorna symbolisera människans plats i universum?
- B. I dikten verkar det som att jaget söker något bortom det jordiska. Tror du att Södergran uttrycker en hoppfull eller en tragisk syn på människans existens?
- C. Vilken roll spelar ensamhet i dikten? Hur relaterar det till våra egna känslor av att vara ensamma eller att söka efter något större?

Aktivitet

Eleverna delas in i små grupper där varje grupp får en del av dikten att fokusera på. Deras uppgift är att skapa en visuell tolkning av sin del av dikten. De ska använda bilder, symboler och text för att återskapa känslan

och budskapet i sin del. Efter att grupperna har arbetat klart presenterar de sina tolkningar för klassen och förklarar varför de valt just de bilder och symboler.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad tror du stjärnorna representerar i dikten?	En symbol för det oåtkomliga och kanske en längtan efter något större.
Vilken känsla förmedlar dikten enligt dig?	Ensamhet och längtan, men även något transcendent och kosmiskt.
Vad innebär temat existentiell ensamhet i dikten?	Att känna sig liten i universum och att söka en större mening.
Hur påverkar bildspråket vår tolkning av dikten?	Bildspråket hjälper oss att förstå känslorna av längtan och reflektion.
Vad säger dikten om människans plats i universum?	Att människan är liten i det stora universum, men att det finns en större längtan.
Varför använder Södergran naturen och stjärnorna i sin dikt?	För att skapa en känsla av det oåtkomliga och det transcendentala.
Hur tolkar du dikten: Är den mer positiv eller negativ?	(Öppen fråga - svar beroende på elevens egen tolkning.)
Vad tycker du om Södergrans språk och stil i denna dikt?	(Öppen fråga - svar beroende på elevens egen tolkning.)

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en personlig tolkning av dikten "Stjärnorna" där de reflekterar över dikten i relation till egna tankar om existens och människans plats i universum. De ska också använda en symbol från dikten och förklara vad den kan representera. Tolkningen ska vara 1-2 sidor lång och redovisas under nästa lektion.

Citat

"Det är bättre att vara olycklig än att vara tråkig." - Edith Södergran, 1916

Detta citat speglar Södergrans filosofi om att livet, trots sin smärta och ensamhet, är fullständigt i sin intensitet och känslomässiga verklighet. Det kopplar till dikten "Stjärnorna" där längtan och ensamhet också har sin egen skönhet.

Tags: [Lektion](#)